

BISERICA și ȘCOLA.

Foia bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacțiun

„BISERICA și ȘCOLA.“

Ear banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD

Casa națională.

Un gând frumos a prins aripe și pornit-a în drumul său, cuprinzând inimile românești cu aceeași căldură, cu care a pornit din inima caldă și mintea luminată, în care s'a născut . . . așa, că azi Casa Națională din Arad a încetat de a mai face parte din dulcile desiderate.

La primăvară se va pune sapa în pământ, pentru a croi temelia acestei minunate case, acestei mărețe instituții naționale.

Intr'un timp relativ foarte scurt s'a adunat o sumă de peste 13 mii coroane, pentru clădirea Casei Naționale în Arad; așa că suma în marginile căreia s'a contemplat clădirea edificiului, fiind de 15 mii cor., clădirea aceluia cuib pentru încheierea vieții noastre naționale se va începe, — după un frumos plan întocmit în stil roman antic.

A rareori am avut norocul noi Români să vedem prin contribuiți benevole realizându-se în timp scurt o sumă atât de însemnată, și de aceea nu pregetăm de a ne opri asupra acestei împrejurări.

Cel dintâi lucru ce se dovedește, ce se degațază din acest fapt este, că scopul urmărit prin înființarea Casei Naționale a pătruns în inimă, și a provocat deschiderea pungei . . . Importanța întemeierii unei Case Naționale în Arad a fost înțeleasă, și a răspuns unei necesități adânc simțite de publicul nostru românesc din părțile noastre, care s'a pătruns de sentimentul trebuinței întăririi relațiunilor dintre păturile noastre sociale, cărei întăririi locaș comun vrea să hărăzească.

Mare lucru este deșteptarea acestei conștiințe, dar dovedirea ei în beneficiul efectelor acestei deș-

teptări, numai prin sacrificii se poate face. În această privință însă nu au lipsit exemple înălțătoare exemple de jertfă, nu au lipsit jertfe, mai ales din partea inițiatorului.

Căldura și entuziasmul în munca pentru întemeierea Casei Naționale, cari au dus la frumosul rezultat la care am ajuns, precum și esemplul pentru public, s'a dat de sus; așa că publicul plin de încredere în realizarea nobilei intențiuni, pe calea căreia steagul l'a luat în mână d-l Dr. N. Oncu, pentru ridicarea sanctuarului național, a venit cu obolul său.

Increderea în harnicii conducători este un criteriu al mergerei înainte, ear alăturarea prin jertfă la ostelile lor, este complectarea principiului progresului social-omenesc.

Efectul strălucit, efect al acestei imbinări, ne va fi dat în scurt timp să-l vedem, în Casa Națională, ce va începe în primăvară a se înălța, în partea românească a Aradului.

Mai mare dragoste nu există decât dragostea pentru neamul tău, pe care o dovedești, și inima și punga deschizând.

Nu va fi însă deplin încoronată de succes, nu vom pute-o numi deplin succasă, această operă și din punctul de vedere a moralului pe care trebuie să-l înalțe o asemenea instituțiune strălucită, până când vor mai fi în șirurile noastre de aceia cari să nu contribuiască pentru Casa Națională, cu cât de puțin, — dar din toată inima.

Să nu ne prădăm bănișorii, căci: „răchiul e de suflet mânjeală . . . să dăm la Casa Națională“! — aceasta ne fie devisa.

Predică

pentru Dumineca a XXVI-a după Rusalii.

„Așa este cel ce stringe luiși comoară, eară în D-zeu nu se îmbogățește.“ (Luca XII, 21.)

Iubiților Creștini !

Un curent sau duh afurisit s'a pornit în lumea de acum. Ori încătro am căuta și ori-ce pleasă de oameni am ispiti, fie aceia economi, fie industrieși, fie neguțători, fie în sfârșit și clasa învățaților, peste tot luând, găsim că lumea de azi e condusă de-o lăcomie din seamă afară urtă, caută unul fie-care a se îmbogăți. O tu bogăție, dar ales al lui D-zeu, cât ești de frumoasă și bună și cât de tare te doresc eu fraților nostri Români, însă nu în felul și chipul cum am început a te cunoaște într-o inimile noastre, nu așa fiilor iubiți, ci precum a socotit'o D-zeu, când a împărțit acest dar ales oamenilor. „Nu este vieța cuiva — zise Mântuitorul unui tiner ce rîvnea după bogăție — nu este din prisosința avuției sale.“ (Luca XII, 15). Bogăția cum noi o cunoaștem, și socotind a ne fi noaună de folos punem rîvna cea mare de a o ajunge, mai la toți ne topește vieța; David prorocul și împăratul cu mii de ani înainte a strigat: „Nu poftiți bogăția, de ar curge, nu v'ă lipsiți inima!“ (Psalm LXI. 11.) Bogăția este curat numai un mijloc, este o călicică pe care drept mergînd fără alunecare în dreapta sau stînga putem ajunge la adevărata îmbogățire, la înavușirea în D-zeu. Precum apa isvorului numai în pămînt se reîntoarce, astfel toate darurile cu cari e înzestrat omul, precum numai dela D-zeu au eșit, tot numai într'insul se vor și odihni.

Ne-a înzestrat D-zeu cu daruri ca să ne facem părtași de alte daruri. Ne-a dat talantul minții nu să nu mai avem grijă de ea, ci din protivă, ca și grădinarul s'o altoim prin lumină sau învățătură; ne-a dat pămîntul, nu însă să aducă roduri de sine, ci lucrându-l să ne îmbogățim, cu care avere să lucrăm mai departe și mai lesne la înavușirea noastră într-o Tatăl. De ce se dau arme soldaților? Să le lase să ruginească? Să le îngroape în pămînt? Sau la vreme de nevoie cu amîndouă mîinile să le prindă și apere țeara și pe împăratul? Așa e și cu bogăția, care dacă se împarte unora, nu se dă numai pentru aceia ca singuri să se bucure și ajute cu ea, ci pentru-ca și altora să le fie de folos, și nu ca să se prăpădească fără de nici un rost, ci să rămîna pentru totdeauna vie, sunătoare în lume; așa să căutăm a lucra ca adevărata noastră îmbogățire numai în D-zeu să fie. *Despre o îmbogățire ca aceasta, cu ajutorul lui D-zeu și voia voastră fraților, ne vom sili a predica azi.*

În acest moment îmi aduc aminte de devisa Regelui Carol: „Nimic fără Dumnezeu“.

Aprins de această rîvnă cu vioasă și creștină către Tine, Părinte, Fiule și Duhule sfinte ochi-mi ridic și inima-mi plec, Tu Treime sfântă mi-a ajută ca din această oră începînd, bogății numai într-o Tine să cerce a-se înavuși.

„Cel ce are urechi de auzit, să audă!“

* * *

Lăcomia după averi și bogății pămîntești pe vremea Mântuitorului se ridicase la culmea cea mai înaltă, mai vîrtos cărturarii și fariseii poporului, prin tot felul de apucături stors-au pe bietul popor necărturar, dar cu mult mai bun la inimă decât dînși. Ajunse însă cu vremea această lăcomie și în sinul poporului, să înțelege în urma pildei acelora, așa că și stratul poporului de rînd se stricase în des-tul, rîvnind numai după cele lumești aflându-și întrîensele plăcerile, împlinirea tuturor poftelor. Când predica Iisus popoarelor despre însușirile și piedecile credinței celei adevărate, când toți într'un gând, cu o simțire, ascultau cuvintele Darului ce eșia din gura Lui, se ridică unul din popor și zice: „Învățătorule! Zi fratelui meu să împartă cu mine moșia“. (Luca XII. 13.) Eată fraților semnul cel bun prin care s'a cunoscut inima și voia acelui popor; unul vorbește pentru toți. Iisus le predica despre credința cea adevărată, ca cunoscîndu-o să se poată înavuși în Domnul; da pentru-că credința cea adevărată, credința cea vie e fără îndoială o cerință, ba încă cea de căpetenie care ne povățuește a se îmbogăți omul — creștin în D-zeu. Dacă nu vei crede cum vei asculta? Acel unul din popor însă ca din chiar senin vine și ca și cum ar zice: Nu de acestea ne trebuesc noaună a auzi, nu, vorbește-ne noaună despre ce ne arde inima noastră, despre averi, bogății și moșii „Zi fratelui meu să împartă cu mine moșia.“ Că a plăcut această cerere popoarelor cari i-L ascultau, ne dovedește împrejurarea, că nici macar unul nu s'a ales a se intrerup pe învățătorul, nu iubiților, nici macar din învățăceii sei. O ce bine a fost însă aceasta fraților și creștinilor iubiți, căci de'l dojenia cineva pe acel om, ușor se putea a trece Iisus și a continua mai departe, și atunci, atunci minunata parabolă sau asemănare din sf. evanghelie de azi ar fi rămas poate nespūsă de Christos. Dar vai ce bine a fost și ce bine este pentru poporul creștin că i-se vestește aceasta, care și acesta a apucat pe povîrnișul stricăcios, condus de blăstēmata lăcomie d'a se îmbogăți numai în lume, nu și în D-zeu.

Oh! Ce rătăcire mare ne-a cuprins fraților! Căutăm bogăție în deșert și comoara cea mare și neperitoare nici a o cerca nu voim, pe care Pavel Apostolul i-L numește „adîncul bogăției“. „O! Adîncul bogăției!“ (Romani XI. 33.) striga Apostolul neamurilor când ajunse a cunoaște comoara nemăsurată alui D-zeu, noi în acela căutăm a ne îmbogăți sufletul nostru.

Dar să vedem de asemănarea minunată a sf. evanghelii prin care zugrăvi Iisus vieța popoarelor

din timpul său. „Unui om bogat foarte i rodise țarina“. (ib. 16.) Eată ce fericire mare, eată Darul lui D-zeu coborît peste agrii și sēmănăturile sale, ce cale bună deschise D-zeu bogatului d'a se putea în D-zeu a se inavuți. Grija avuției însă îl preocupă ziua noaptea, n'are pace și odihnă, că aceasta e caracteristica sau semnul bogăției, că răpește omului ori-ce liniște; din ce are tot mai mult dorește a avea făcând griji peste griji. Precum focul cu cât punem lemne mai des intrîncul cu atât mai bine arde și se împuțernicește, așa arde inima bogatului de griji și neodihnă, se frige, pentru-că lăcomia e sufletul averii sale și de aceea se lasă povățuit; bogatul devine rob bunurilor sale. Așa era nefericitul avut; îi rodește țarina cu îmbelșugare și caută a sparge jitnițele sale spre ale zidi mai mari. Până aci foarte înțelepțește a gândit și lucrat, pentru-că, dacă D-zeu i-a binecuvîntat lucrul și sēmănăturile sale așa de mult, încât așa rod până aci încă nu avuse încât acum toate grănarele și încăperile îi sunt prea mici, datorință avea a să îngriji ziua noaptea a le și aduna și păstra. Iisus după-ce sătură pe popoare în pustie porunci Apostolilor numai decât să strîngă sfărîmăturile ce s'au făcut și le-au adunat umplînd douăsprezece coșuri „și au luat rēmășița de sfărîmături douăsprezece coșuri plin“ (Matei XIV. 20.) Eată creștinilor învățatura cea mai frumoasă pentru păstrare. Inima bogatului dorește fraților însă altceva, se frînge a le strînge grămadă, a le pune sub cheiă ca nime să nu mai ajungă la ele; închide chiar urdinișul paserilor, astupă ori-ce găurice ca nici o bombiță să nu se risipească; le-a pus sub cheiă și pace. Și aceasta e bine, dar nu se mulțamește numai cu atîta ci lăcomia și cu sgărceția fca acestia îl orbesc de tot, îi robesc mintea încât nu mai știe ce zice și ce face.

Intr'o noapte când toată lumea dormia, bogatul nu se poate odihni, grija bogăției îl sucește când p'o lature când pe alta; nu e destul că nici noaptea n'are odihnă ci își pune capul și atunci în griji și socoți, din una ese, în alta se bagă, adevărată muncă, care îl topește. După-ce își trase seama de toată bogăția sa își uită de toate, uită pe D-zeu care i-a dat avuția, uită pe frații sau neamurile sale, uită pe toți sērăcii și lipsiții, de nime n'are grijă, lui D-zeu un cuvînt macar de mulțumită nu-i zise, pe deaproapele său nici macar de o bombiță nu voește să-l împărțasească; le-a pus sub cheiă și numai pentru sine le ține. Ah minte scrintită nici trupului nu le dă, nu, mai bine îl lasă să se uște de foame ca nu cumva să le gate, ci le tînde sufletului. „Suflete! Ai multe bunătăți strînse spre mulți ani, odihnește-te, mănîncă, bea, veselește-te!“ (ib. 19.) Vai! Ce prostie grăi bogatul în mez de noapte, avuțiile sale întru atîta îl timpiseră, încât uită că sufletul e numai o scîntee, — suflarea lui D-zeu — și el orbitul îl ține ca pe un animal, voește să-l imbuibe cu mîncări și bături, în aceasta vede el toată fericirea și

plăcerea sa. Eată cât l'a orbit păcatul lăcomiei și sgărceția cât l'a strînse, de nu se îndură de nimeni cu nimica. De îmbogățirea sufletului său în D-zeu prin împărțirea de pâne la cei sērăci, de îmbrăcăminte la cei goi, de ajutorarea deaproapelui său în vreme de nevoie cu bani și altele, cari toate fac îmbogățirea în D-zeu, nu poartă nici o grijă. La acestea bogatul sf. evanghelii de azi nu gîndește, el e predispus mai bine a-și ingrășa și veseli sufletul seu. Ce face însă D-zeu? Arată minune, nu-l lasă a gusta nimic din bunătățile strînse spre mulți ani, nimic, că încă în aceeași noapte vine moartea și-i strică tot planul ne-creștin. „Nebune“ îl numește D-zeu și-i curmă viața. „Cele ce ai adunat ale cui vor fi? Ale risipitorilor! Bogatule! Bogatule!“

„Unde este aurul și argintul?“ te întreb cu Sf. cîntăreț Ioan Damascen. Unde e? Din bogăția cea multă cât ai luat cu tine? Un biet ban și acela altul s'a îndurat de ți l'a dat. Din moșiile întinse și mari cât ți-e partea? Patru coți de pămînt, creștinilor, ca și averea celui din urmă sērăc. Așa e dară că îmbogățirea după care ne rupem atît de mult e curată amăgire? Nici nu este un lucru mai amăgitor ca bogăția; cât suntem vii ne topim s'o adunăm și de frica sērăciei nici nu mîncăm și nici nu ne îmbrăcăm cum se cade; și de am închis ochii, cine ne părăsește mai îngrabă? au un bogăția, din care nimic nu ducem cu noi? și ce se strică mai iute? au nu averea când pică în mîni risipitoare, ceea ce îndeobște așa se întemplă. Alta însă e soarta îmbogățirii în Dzeu, comoara faptelor bune, ceea ce avuția trebuie să ne fie un mijloc de ajungere la cea înavuțire, nu de surpătorul aceleia. Îmbogățirea în Dzeu se resimte în viața creștinului îndată ce am pășit pe cea cale fericită, și vestea, lucrării noastre — faptele bune — străbat ceriurile. Îmbogățirea în Dzeu lasă în urma omului creștin în lume urmă neperitoare, ear în cer pe veci loc ales i-se face. Pentru aceea frații mei iubiți, nu vă lipiți inima de avere, ci lăsați-o să se ridice la cer. Pe care Dzeu v'a dăruit cu bogății să nu credeți că vi le-a dat să le țineți sub cheia sgărceției, nu sunt date să trageți numai voi folosul ci și deaproapele nostru. Stupul care singur își adună mierea și după drept ar și avea singur a se folosi de ea, dar nu-l lăsăm, ci-l păzim până toamna și când e gras, destul de înavuțit, au nu-i rătundem fagurii cei bogăți de miere. Așa și voi creștinilor cei mai în stare sau voi bogăților tîndeți sērăcilor și neputincioșilor câte un picur de miere din cojnița voastră cea plină de avuții că vi se resplătește acel picur înmîit, întru împărăția cerească, veți avea comoară în cer.

Dacă ajunserăm până aci nu pot trece să nu fac pomenire de anumiți bogăți ai mărteii nații române, cari cu ajutorul bogăției lor s'au făcut nemuritori în cer și pe pămînt. Intradevăr, cu cât mai mult vremea îi acopere cu atît mai iubiți și măriți se înfățișează în fața nației române, cu atît

mai mult biserica îi cuprinde în brațele sale ca pe adevărații ei fii buni și credincioși.

A trecut un pătrar de veac de când nemuritorul Ierarch al Românilor Andrei, Moise al poporului românesc, cu fructul ostenelelor sale tot mai dulce și binefăcător se vestește în mintea și pe buzele întregului popor gr. or. român din această țeară. Cu cât mai multe veacuri vor trece cu atât mai bine îl va cunoaște viitorimea, aieve ni se va arăta. Prea fericitul ajuns la bogăția cinstei și în parte și a darurilor au nu putea să se înavuțească numai pentru lume, să zică bunăoară ca bogatul: „Suflete odibnește-te, mănâncă, bea, veselește-te.“ Ba da! însă n'a făcut; a căutat mai bine de înavuțirea în Dzen. Cu sufletul său pururea treaz lucrat'a pentru fericierea poporului Român și înălțarea bisericii sale, știind foarte bine că un popor fără de biserică sa, nu are viață. În loc de mâncări și veselii îmbuibătoare și atât de ușor trecătoare, de cele de rënd, precum însuș a spus ca să asigure bisericii sale și bogăție vremelnică ca cu aceea să poată păși înainte biserica cea de până aci umilită și abia suferită. V'am adus această pildă mare ca dintrênsă învățându-ne, noi cei mici, fraților, și car numai și de umbra faptelor sale să ne apropiem, de îmbogățirea în Dzeu. Acum și după veacuri amân de un mare adevăr cuvintele sale: „După ce ă voi duce eu, ve-ți cunoaște pe cine ați pierdut!“

Pentru azi ar fi destul iubiților frați și fii, însă mai am o pildă pentru a cărei ascultare să fiți cu bunavoință. Un al doilea chedru al poporului românesc e marele Emanuil Gojdu. Acesta dela margini până la margini întinșuși-a crengile sale cu fructele cele dulci ale ajutoarelor ce an de an se împart din marea sa comoară fundațională, tinerimei noastre, nădejdea și fala neamului românesc; îi îmbracă și nutrește; cu ajutorul său se adapă an de an cu sutele la școli și cantă a-și lumina mintea și nobilita inima, spre a fi de folos neamului și bisericii noastre. Eată creștinilor că îmbogățirea sa din lume s'a clădit pe înavuțirea în Dzeu; cât a trăit a cruțat, a adunat avere, nu și-a legat însă inima sa de ea, ci de Dzeu, pentru cea a și săpat acest isvor de viață a poporului și bisericii noastre.

Un singur dor Doamne am, fă ca bogății bisericii și neamului meu peste tot gândul și inima lor, numai după îmbogățirea întru Tine să bată. Amin!
Jabar, 7/20 Novembre 1901.

Ioan Nicorescu,
preot gr. or. rom.

Organizația școalelor noastre.

(Continuare.)

b) Cvalificarea continuă.

Pedagogia științifică progresistă pretinde, ca învățătorul să fie în curent cu toate reformele și ameliorările introduse în lumea școlară modernă.

Cultura pedagogică de o parte, ear' de alta cerințele timpului îl avisează la propriul ajutor, care nisuește la continua cvalificare în ale științei. Învățătorul trebuie să fie orientat asupra chestiunilor de actualitate pedagogică, prin cetirea operelor și a ziarelor pedagogice, dând preferință acelor, cari represintă și interesele generale ale statului învățătoresc.

Să dăm preferință studiului clasicilor, din cari să ne inspirăm cu tărie spirituală, însuflețire și idealism: cari sunt factori primordialii pentru împlinirea înaltei noastre misiuni.

Spre acest scop se recere atât voință, cât și mijloace; voință va ave învățătorul, când prin o dotație corăspunzătoare, i-se va lua grija înfloritoare pentru existență.

Cultura proprie trebuie să se facă în sens moral religios și intelectual.

În sens religios-moral se va face:

- a) prin rugăciune;
- b) prin cetirea sfintei Scripturi;
- c) prin participarea conștientă la serviciul divin;
- d) prin păstrarea cu sfințenie a datinelor creștine.

În sens intelectual se va realiza:

- a) prin pregătirea conștientă pentru fie-care oră de instrucție;
- b) prin repetirea și aprofundarea celor studiate în pedagogie;
- c) prin cetirea cu diligență a operelor de valoare pedagogică!
- d) prin contractul societății inteligente;
- e) prin participarea activă la întrunirile învățătorești, cari vor promova cvalificarea continuă: prin bibliotecii corăspunzătoare și prin serioase discuțiuni asupra celor mai importante chestiuni din domeniul pedagogiei moderne;
- f) prin cercetarea și studiarea organizării celor mai renumite școale;
- g) prin câștigarea cunoștințelor speciale în grădinarit, stupărit, vierit etc.

Cvalificarea proprie, câștigă învățătorului o inteligență productivă, reînviește spiritul și câștigă liniștea internă și deplină consolare în timpi viforoși, aduce onoare și recunoștință societății.

Pentru a deștepta zel și nobilă ambiție și voie de muncă în statul învățătoresc, Ven. Consistor să provadă în budgetul fiecărui an o sumă pentru procurarea de opuri, cu cari să se premieze cei mai zeloși învățători.

Să nu se intrelase nimic, prin ceea-ce am pute promova cătuși de puțin desvoltarea ambiției de muncă serioasă și rodnică în sinul statului învățătoresc.

Rapoartele către sinoadele protopresbiterale și eparchiale să scoată la iveală din timp în timp, rezultatele și zelul osebit al învățătorimei, pentru cultura poporului.

c) Dotațiunea învățătorului.

Nesiguranța pozițiunii materiale a învățătorimei, a făcut pe toți tinerii cu pregătiri, să incungiure această carieră.

Unicul mijloc pentru ridicarea statului învățătoresc este, ameliorarea dotațiunii, căci nu numai echitabil, dar' și just și moral e, ca în raport cu pretenșiunile de progres ale timpului, să se amelioreze și dotația învățătorimei.

Ne-a măhnit adânc faptul, că pe când pentru creșterea familiilor de preoți, „Transilvania“ reclamă o dotație miseră de 300 fl.

Chiar și din o dotație de 4—500 fl, abia poate să subsiste învățătorul cu familia sa acasă; ce va face însă, când va trebui să țină la creștere 1 ori 2 copii?

Este în defavorul culturii, a-1 avisa pe învățător la căutarea altor izvoare de existență, și special a-1 avisa la economie, căci eată ce zice C. Colomb institutor în Aigle: „Învățătorul transformat în agricultor părăsește totă dezvoltarea sa intelectuală. Problemele sunt foarte multe: cultura solului, devenind cea dintâiu din preocupățiunile sale, stinge ori-ce germine de cultură literară sau științifică; învățătorul plugar nu mai urmărește dezvoltarea armonică a tuturor facultăților sale, el încetează de a fi singurul reprezentant al vieții intelectuale la țeară și nu mai este decât un țeran. Acest focar, deja foarte puțin incandescent, al vieții speculative finește prin a se stinge sub îngrijirile sămânțelor și a recoltelor.“

Învățătorul trebuie să rămână în domeniul științelor și al idealismului, dacă e să corăspundă chemării, biserica și națiunea este chemată a grijii pentru o dotație corăspunzătoare chemării sale.

Privesc cu durere în fața viitorului mai apropiat, în fața sistemului dăunător de a se reduce salariile învățătoarești, după-cum s'a făcut d. e. la Lipova, Pecica, Nădlac, etc. până la 3—400 fl.

Poftim apoi a reprezenta cultura națională în asemenea centre cu dotație de 300 fl.

8. *Inspekția și administrația școalelor.*

Chestia inspekțiunii și a administrațiunii școalelor va fi pusă la ordinea zilei, cât timp nu se va regula în spiritul de progres al timpului. Ne-a preocupat mult cariera de școale, înmulțirea statului învățătoresc etc, nici o atenție însă nu am dat acelor, cari au menirea de a conduce și însușești totul în învățământ.

Am uitat, ori nu am voit a înțelege — în chestia inspekțiunii, — că cine intră în apă fără a ști inota se inecă.

„Nu-i destul a procura învățătorului o existență onorabilă, ci trebuie încă să-i susținem gustul și iubirea de studiu, curiositatea și spiritul îndreptate către obiectele ce fac fondul meseriei lui.“

Spre a trezi statul învățătoresc și a-1 inspira în direcție de progres, ne trebuiesc bărbați de școală orientați în toate chestiile de progres didactic.

Toți cei conștii de viitorul școalelor, vor trebui să se întrebe cu fericitul critic S. Mihailescu „dacă avem nervul mișcării intelectuale ce voim a provoca?“

Anticip și recunosc, că în viața mea am avut fericirea a ave pe cei mai distinși inspecșori școlari, pe cari i-a avut școalele noastre; cari prin voi e și timp s'au orientat în mare parte în chestiunile școlare; dar' sinceri și conștii să fim: la noi nimeni nu și-a dat seamă de importanța didactică a inspecșorilor.

Pe când dela învățători se pretinde o cultură de specialitate, privitor la numirea inspecșorilor Regulamentul nu are nici un cuvânt.

De unde se avem atunci în fruntea inspekșioni școalelor în general „oameni cu destulă pregătire pentru *misinea unei regenerări dieactice*“, când noi nici nu am cugetat macar la formarea bărbaților chemați a fi „nervul mișcării noastre“ didactice.

Nu contestez, avem și noi puțini bărbați, cărora parte li s'a dat ocașie a face studii mai mult și a-se perfecșiona, parte prin îndelungatele esperiențe, și-au apropiat cunoșșințele trebuitoare din specialitatea pedagogică; dar avem și o pleiadă de tineri ajunși la onorifica poziție de protopopi și inspecșori școlari, pentru cari școala și progresul pedagogiei științifice sunt *lume streină*.

Cum vom aștepta deci, ca aceșștia să regenereze și producă o însușefire în învățământul nostru primar, când înșși nu sunt orientați asupra principiilor și mijloacelor educative. *In aceasta eră de progres pedagogic, noi încă nu am ajuns a valida principiul inspekșiunii de specialitate.*

Eram la 1891 în escursiile mele pedagogice prin comunele Stiriei și tocmai favorisat de soarte, pe când inspecșorul de circumscripție facea visita școalelor din comună.

Învățătorul își ține mersul regulat, propusese materia prescrișă în ordul oarelor, inspecșorul stă lângă catedră și cu peana în mână și făcea notișele și observările sale.

După oră ne-am retras și prin bunăvoința inspecșorului, am fost admis la conferența didactică, în care șeful cu cuvenitul respect și bunăvoință de părinte își făcuse observările asupra defectelor observate în propunere.

Mi-a prezentat ziarul, în care are partida fiecărui învățător, în care a notat defectele observate și observările făcute, nu altcum și terminul de îndreptat.

În ora a treia a. m. am participat în o altă clasă, unde inspecșorului neconvenindu-i procederea învățătorului, l'a somat să pauzeze puțin și a ținut însuși o lecție de model în fața noastră; ear' după prelegere l'a „rugat“ pe învățător să proceadă așa, indicându-i și autorii de consultat.

După ameză a fost conferința plenului didactic dela acea școală, în care inspecșorul a recercat în particular pe fiecare învățător să-i împărtășească pe-

decile cari eventual i-s'au ivit în calea mersului normal al învățământului.

După conferință a vizitat curtea și grădina școlii, nu altcum, ci pe fiecare învățator, cercând să-i arate biblioteca și opurile de nou procurate dela ultima vizită, intrând tot odată cu învățătorii în discuțiune asupra conținutului lor. Am constatat cu acea ocazie, că inspectorul dă în decursul anului teme învățătorilor, ori recenziunea unei cărți ș. a., cari apoi corese se publică în foaia pedagogică, de sub direcția revisorului școlar.

Ei bine, aceste nu sunt „visite de formă” ci o „cercetare pedagogică în toată accepțiunea cuvântului” precum nimerit îi zice fericitul Mihailescu.

O, de am avea și noi atari inspectori, am regenera fața învățământului, am trezi pe mulți din indolență și „rugina nu ar prinde pe dascălia nimerui.”

Tot cu ocazia excursiilor mele pedagogice am aflat, cum inspectorii școlari se intrunesc în conferințe generale, sub conducerea inspectorului general, în cari discută chestiunile de actualitate pedagogică.

Prin o asemenea procedere se deșteaptă voia de muncă, se regenerează cu un cuvânt corpul inspectorilor didactici și prin aceiași întreg învățământul nostru primar.

Precum în inspecțiune, tot ăstmod și în administrație să se aplice și consulte în interesul școlii statul învățătoresc, ca cel dintâi factor chemat a promova marea interes al culturii naționale.

Este nu numai în defavorul progresului școlar, dar totodată și nejustă procederea, de a se denega învățătorimeii cuvântul, și a-i se lua posibilitatea de a fi și dânsul acolo, unde se tratează de școală și soarta lor.

Aceasta reprezentare naturală se impune și prin faptul, că numai ăstmod se va garanta posibilitatea, de a forma și governa școala conform principiilor pedagogice.

Cu adâncă mâhnire sufletească am putut constata, că multora le pare de nejustificată această pretensiune, deși interese primordiale de progres impune tuturor celor chemați, să aibă cu toți atâta obiectivitate, a recunoaște această pretensiune de îndreptățită și a o satisface.

(Va urma.)

D I V E R S E.

* **Hirotoniri.** La 8/21 Noemvrie P. S. Sa dl Episcop diecesan a chirotonit pe teologul absolvent Ioan Rusu întru preot pentru Parța (protopopiatul Timișorii); ear' la 10/23 Noemvrie pe teologul absolvent Damaschin Medre, întru preot pentru parochia din Slatina Murășană (tractul Radnei). Tot la 10/23 Noemvrie a fost chirotonit întru diacon Romul Popovici ales preot în parochia din Sălăgeni (tractul Butenilor)

* **Biserica rusească — contra lui Tolstoi.** Episcopatul bisericii rusești, în sinodul ținut în Odesa la 10 Octomvrie sub conducerea arhiepiscopului Nyementa

hotărit să combată mereu ideile propagate în scrierile lui Tolstoi, cari au produs în poporul rus nedumeriri păguitoare adevăratei credințe ortodoxe. În acest scop arhieriei și învățății bisericii rusești vor scrie permanent articole de ziare contra lui Tolstoi, vor lua demersuri, ca ziarele acelea să fie distribuite gratuit poporului, ear' pentru analfabeți vor angaja anume oameni, cari să le cetească și esplice acești articoli.

Aviz dlor învățători. „ABC darul partea a II-a” (carte de cetire pentru anul II) de învățătorii aradani asociați Iuliu Groșorean, Iosif Moldovan, Nic. Ștefu, Nic. Boșcaiu și Petru Vancu, ce avea să apară în luna Octomvrie a. e., din motive neprevăzute, va apare numai la 1 Ianuarie 1902. — Autorii.

* **Activitatea creștinilor misionari între evrei.** Pentru convertirea evreilor la creștinism există în Lipsca o școală de misionari cu un seminar, „institutum iudaicum” Acest seminar a edat un număr însemnat de cărți misionare cari au de scop mai ales convertirea evreilor. — În țările locuite de protestanți există 90 de stațiuni cu 500 de misionari, a căror întreținere costă anual 2-3 milioane de mărci; cu toate acestea numărul evreilor convertiți de acești misionari abia ajunge la 300 pe an. — În total trec dela iudaism la creștinism în fiecare an la 5250 de inși, și anume trec la confesiunea ortodoxă-orientală 1100, la cea romano-catolică 1250 la cea protestantă 1450, eară prin căsătorii mixte 1450. — Nu în tot cazul însă convingerea internă e motivul trecerii la creștinism, ci adese alte considerațiuni și interese. — În decursul secolului al XIX. au trecut la creștinism 224.000 de iudei. Activitatea misionarilor întinpină între iudei mai multe greutăți, între cari mai ales părerea unor iudei culți, cari în Iisus nu ved alta decât un om perfect. Alte greutăți le pune Sionismul care are de scop nu numai a-i apăra pe iudei în țările unde ei sunt numai tolerați, ci a feri poporul iudeu de contopire cu alte popoare și a cultiva în el conștiința națională. — Evreii — zice un Sionist — sunt lumina lumii. Ca această lumină să nu se întunece ea trebuie grijită și ferită de tot aceea ce o poate întuneca; trebuie deci aflat un loc de scutire, unde evreii să se poată desvolta liber ca națiune. Un astfel de loc Sioniștii cred a-l afla în Palestina, țeara strămoșilor săi. La congresele lor ei propagă pe de o parte ideea consolidării tuturor evreilor, pe de altă parte separatism și intoleranță față de toate celelalte religii. Cei mai zeloși misionari creștini între iudei sunt misionarii englezi cari pun mai multă compănă pe încreștinarea unui iudeu decât a douăzeci de păgâni.

* **Constituire.** Comitetul societății de lectură „Petru Maior” are onoare a Vă aduce la cunoștință constituirea sa pe anul administrativ 1901/2 după cum urmează: Președinte: Ioan Lăpădat, stud. phil.; Vice-Președinte: Octavian Papp, stud. iur.; Secretar: Constantin Flămând, teolog abs., stud. phil.; Cassar: Pompiliu Cioban, stud. jur.; Controlor: Mircea Păscuțiu, stud. tehnic; Notari: Ioan Montani și Marcian Căluțiu, stud. jur.; Bibliotecar: Octavian Goga, stud. phil.; Arhivar: Ioan Maior, stud. jur.; Econom: Antoniu Balaciu, stud. jur.; Comisiunea literară: Președinte: Aurel Brala, stud. phil.; Referent: Ioan Lupas, stud. phil.; Membrii: Octavian Prie, stud. phil., Pompiliu Cioban, stud. jur., Octavian Goga, stud. phil., Teofil Tanco, stud. med., Laurențiu Căpușan, stud. techn., Ioan Montani, stud. jur. Comisiunea de supraveghere: Nicolae Sielovan, stud. techn., Ioan Cădăriu, stud. jur., Nicolae Olariu stud. jur. — Const. Flămând, secretar.

* **Daruri sfintei biserici.** Dreptcredinciosul nostru Pavel Pețcan, locuitor în comuna Fenlac, proprietar mare, fiul decedatului Trifu Pețcan, care în viața

sa ca un bun creștin și român brav, a donat sf. biserici 6 ripide și crucea aurită în preț de 140 cor.; un litier de argint de China în preț de 60 cor.; și un stihar prețesc în preț de 24 cor. — susamintitul creștin urmând exemplul părintelui său, a donat sf. biserici un prapod în preț de 80 cor., pentru cari donări atotputernicul D-zeu le răspundească însuși răsplatei lor și înmii; ear' pe decedatul Trifu, D-zeu îl așeze în corturile dreptilor în sinul lui Avraam; ear' amintitului Pavel îi închinăm mulțămintă publică în numele poporului român. — Atotputernicul D-zeu îi dăruiască viață îndelungată lui și familiei lui numeroase compusă tot din feciori, îl binecuvinteze cu pace și sănătate ca și fiu lui să fie creștini buni, demni urmași ai părinților lor și români bravi de onoare, căci prin darurile lor au înfrumusețat s-ta noastră biserică și casa D-zeului celui ceresc. — Fenlac 4/17 Noemvrie 1901. Moise Babescu, paroch.

* **Mulțămintă publică.** În favorul edificării școlii române gr.-or. din comuna Peștes au mai intrat următoarele contribuiri: Cu lista Nr. 39 colect. Spect. domn Mihai Popescu, notar cercual M. Lazuri, dela Prea On. d-ni: Mihai Popescu 2 cor.; Nicolae Popescu, preot Cioba 1 cor.; Florian Crainic, preot și George Paul, inv. în Mihaleu câte 1 cor.; Szentessy László adj. not. M. Lazuri 1 cor.; Suma: 6 cor. — Cu lista Nr. 41 colect. Stim. domn Petru Cipou inv. în Lunșoara, dela On. d-ni: Pantelie Bugariu, Petru Paul, George Petrovici, Rozalia Niga, Petru Cipou, toți inv. respective învățătoare câte 1 cor.; Ioan Petrița, Vasilie Teuca, Petru Giuran, Iacob Popa, toți inv. câte 60 fil.; Ioan Papp, Romul Popa, George Goina, Ioan Cloambeș, Gavriil Dudulescu, Dimitrie Mateiu, Ambrosie Catone, Teodor Rocsin, Ioan Buda, Vasilie Caba, Iulian Paguba toți inv. câte 40 fil., George Fășie, George Mateiu, Ioșif Silaghi, Sofronie Popa, Ioan Radovicu, Sala Vasilie și Ioan Pinter câte 20 fil. Suma 13 cor. 20 fil. — Pentru care sumă subscrisul în numele comitetului parochial din comuna Peștes rog pe toți generoșii contribuenți a primi mulțăminta ferbinte a tuturor poporenilor din comuna Peștes, ear' pe acei venerați d-ni cari au binevoit a reține coalele noastre, atât pentru dobândirea eventualelor ajutoare cât și pentru a fi puși în plăcuta pozițiune de-a pute face cu finea anului o socoată exactă despre toate ajutoarele primite îi rugăm a ni-le trimite cât de modest. — Peștes, la 4/17 Nov. a. c. Ștefan Tulvan, not. com. și sinod. parochial.

* **Un dar școlar.** Mult spectabilul domn Ioan Pap, notar suprem al comitatului Bihor s'a îndurat prea grațios a dona pe seama școlii rom. gr.-or. din comuna Beznea 20 cor. din care să se cumpere cărți școlare pentru elevii sâraci, s'au și procurat și împărțit între elevi, între cari în veci va rămânea ca o suvenir dulce numele marinosului Domn. — Acest mare român în fie-care an în multe zeci de școale le prevede cu cele de lipsă. Pri-mească deci marinosul și pe această cale cea mai profundă mulțămintă a noastră D-zeu îi dăruiască mulți fericiți ani, ca mulți ani să-l auzim cu cuvintele lui cele dulci vorbind între poporul român. În numele comitetului parochial din Beznea. Ioan Boțioc inv. not. comit. par.

* **Isvoare de petrol aprinse.** În Arizona s'a aprins în anul 1856 o bae de petrol și ă ars până în anul curent adecă 45 ani. După calcul aproximativ se zice că în acest răstimp au ars 450 milioane Hlitre de petrol, computând Hlitra numai cu 20 coroane, paguba produsă de acest incendiu se urcă la 9 bilioane cor. Un asemenea cas s'a întâmpat și în Bacu unde baia de petrol a ars 11 ani.

* **Bibliografie.** În edițiunea ajutorată de fondul „Coresi“ Brașov a apărut partea a II-a a „Cursului elementar de botanică și zoologie,“ pentru

clasele inferioare ale școalelor medii de George Chelariu profesor și dirigent la școala reală. Prețul 2 cor. Tiparul tipografiei Ciurcu.

— Eruditul profesor al facultății teologice dela universitatea din Cernăuți, Dr. Emilian Voiutski a scos de sub tipar „Proverbele lui Solomon“ traducere și expedare făcută după textul mosoretic. Ed. Cernăuți, 1901.

* **Societatea de lectură Ioan Popasa** a elevilor dela institutul teologic-pedagogic gr.-or. român din Caransebeș s'a constituit în 7 Oct. 1901 st. v. în următorul mod: Președinte: Dl. Dr. George Dragomir profesor de teologie; vice-președinte: Ioan Tătuțu teolog c. III; Notar I.: Corneliu Biro teolog c. III; Notar II.: Ioan Terfaloga ped. c. IV; Bibliotecar: Fortunat Mureșan teolog c. II; Cassar: Pavel Popescu teolog c. II; Controlor: George Drăgoi ped. c. IV; Vice-Bibliotecar: Miron Popovici ped. c. III. În comitet s'au ales: T. Căltun teolog c. III, Moise Mationi teolog c. III, Ioan Oresca teolog c. II, Fortunat Mureșan teolog c. II, Ioan Andreescu teolog c. I, Valeriu Blajovan teolog c. I, Const. Petra ped. c. IV, Ioan Marila ped. c. III, Pavel Bogoevici ped. c. II și George Secoșan ped. c. I.

† **Necrolog.** Unul dintre cei mai bravi învățători din protopopiatul Halmagiu Ioan Sabo din Guravale, Mercuri în 13 l. c. s'au mutat la cele vecinice abea în etate de 44 ani. A fost un învățător de frunte o figură iubită de tot jurul și mai presus de toate a fost un caracter firm de cari azi puține se află: Inmormântarea s'a făcut Vineri în 2/15 l. c. pe lângă o asistență foarte numeroasă. Au celebrat preoții Ioan Farcaș, Nic. Hurduțiu, G. Costina, I. Sărae, R. Harduțiu, M. Miclean, Tr. Mager și diaconul din Halmagiu Enea Joldea. Cântările funebrele le-a executat corul improvisat a învățătorilor din jur și anume: M. Vidu (Halmagiu), S. Dorca (Saturu), Toma Crainic (Cinciu), G. Hurduțiu (Secaș), T. Sirca (Iosagiu) I. Știrbu (Rostoci), L. Neamțu (Pleșcuța) și inv. pensionat Toma Farcaș (Pleșcuța) Cuvântul funebreal l'a rostit preotul Tr. Mager. Pe răposatul îl deplâng 4 orfani, comuna și toți câți l'au cunoscut. Și în special amicului și comilonul său P. Caprar comerciant. Fie-i țărina ușoară și memoria eternă!

Avis.

Calendarul diecesei Aradului pe anul 1902 e aproape gata și în câteva zile se va pune în vânzare. Ca întotdeauna, astfel și acum, Calendarul nostru diecesan e compus cu mare îngrijire și conține material bogat, variat și foarte folositor pentru cărturarilor nostri dela sate. Condeie distinse, amintim numele lui Ioan Slavici, 'și-au dat de astădată întâlnire în acest calendar. Avisăm despre aceste publicul cetitor, pentru-ca să grăbească cu comanda pentru calendar, ca astfel expedarea să se poată face fără întârziere. Comanda se fac la adresa „Administrația Tipografiei diecesane“ în Arad. Prețul Calendarului e 60 fil.

Concurs.

Pentru îndeplinirea următoarelor parochii vacante de clasa a III-a din protopresbiteratul Tîncă comitatul Bihor pe lângă următoarele dotațiuni:

I. Berechiu, 1) cvartir liber cu 2 chilii și o cancelarie, culina rece și o cămară, grajd cu două încăperi, cuptoriște, colnă mare cu o groapă de crompe și un loc lângă casa parochială; 2) Una sesiune de pământ arător;

3) Stolele îndatinate și satorite de comitetul parochial; 4) Patru jugere imaș în cel comun; 5) Întregirea satorită de înaltul guvern pentru preoții fără 8 clase în suma de 24 cor. 68 fil., respective 224 cor. 68 fil. Terminul de alegere **12/25 Decembrie a. c.**

II. Forosig. folosirea pământului, birului și stolelor parochiale și întregirea satorită de înaltul guvern pentru preoți fără 8 clase în suma de 529 cor. 70 fil., respective 729 cor. 70 fil. Terminul de alegere **13/26 Dec. a. c.**

III. Hodis. 1) folosirea casei, pământului, birului și stolelor parochiale și întregirea satorită de înaltul guvern pentru preoți fără 8 cl., în suma de 459 cor. 52 fil., respective 659 cor. 52 fil. Terminul de alegere pe **17/30 Dec. a. c.**

IV. Tinca, folosirea casei, pământului, birului și stolelor parochiale și întregirea satorită de înaltul guvern pentru preoții fără 8 cl. în suma de 321 cor. 16 fil., respective 521 cor. 16 fil. Terminul de alegere **14/27 Dec. a. c.**

V. Valea-Mare, folosirea pământului, birului și stolelor parochiale și întregirea satorită de înaltul guvern pentru preoții fără 8 cl. în suma de 574 cor., respective 774 cor. Terminul de alegere pe **14/27 Decembrie a. c.**

Se observă că dările publice le vor solvi respectivii preoți aleși.

Recurenții la vre-una din aceste parochii, recursurile lor ajustate cu Testimoniu clerical și de calificare, le vor adresa comitetului parochial respectiv, și le vor subșterne cel mult până în ziua de 11/24 Dec. a. c. subscribului în *Méhkerék u. p. Kőtegyán*, și se vor prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare în biserică din respectiva comună spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Micherechiu, 5/18 Nov. 1901.

Nicolae Roxin,
protopop.

—□—

În virtutea ordinației Veneratului Consistor eparhial de sub Nrul 2900 și respective Nr. 5779 din 1901 prin aceasta se scrie concurs pentru parochia din **Șetin** vacantă după răposatul preot, Teodor Popoviciu, cu termin de **30 de zile**, dela prima publicare în foaia oficială „Biserica și Școala.”

Emolumentele sunt: una sesie parochială comasată, birul preotesc conform usului și venitul ștolar, cari toate laolaltă treac peste suma de 1600 cor.

Recurenții la această parochie își vor înainta suplicile lor de concurs adresate comitetului parochial subscribului, instruite conform prescriptelor Statutului organic § 13 și a Regulamentului pentru parochii § 15 lit. a în terminul concursul și sunt datorii a se prezenta în sfânta biserică din Șetin în vre-o Duminecă sau sârbătoare, pentru a-și arăta desteritatea în cântare și oratoria bisericească.

Arad, la 2/15 Ooemvrie.

Iancu Ștefănuț, m. p.
adm. ppresb.

—□—

Pentru îndeplinirea parochiei vacante de a III-a clasă **Chișlaca** conform ordinației Ven. Consistor din Oradea-Mare de sub Nr. 1483/B. a. c. se publică concurs cu termin de alegere în **2/15 Decembrie a. c.**

Beneficiile împreunate cu acest post constau din următoarele: casa parochială acomodată cu supra-edificațiile economice de lipsă, pământ parochial de 18 cubule sămănătură, competița de pășunat și pădure 4/6 sesiune, dela 160 numere de case câte o jumătate măsură cucu-

ruz, ștolele îndatinate; ear ca întregire a dotației din vistieria statului, pentru cei fără VIII. clase 120 cor. 10 bani, respective 321 cor. 10 bani.

Recurenții la acest post sunt poștiți, ca până în ziua alegerii suplicile lor prevăzute cu documentele recente și adresate comitetului parochial din Chișlaca, să-și le înainteze la subscribul în Giriș (F.-Győrös) u. p. Tenke, având totodată cu observarea strânsă a §-lui 18 din Reg. pentru parochii, în cutare Duminecă ori sârbătoare a-se prezenta la s biserică de acolo, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și în oratorie.

Comitetul parochial.

În conștelegere cu mine: **PETRU SERBU**, m. p. protop.

—□—

Pe baza dispoziției Ven. Consistor gr. ort. român aradan de sub Nr. 4423 din 1901, se scrie concurs pentru îndeplinirea parochiei vacante din comuna **Dumbrava** și filia Rostoci, cu termin de **30 de zile** dela prima publicare în foia „Biserica și Școala.” Dotația acestei parochii se compune: din bir și stole preoțești prețuite în suma de 117 cor., ear întregirea dotației preoțești din vistieria statului, pentru preot fără 8 clase s'a pus în curgere în suma de 483 cor., respective 683 coroane.

Recurenții sunt avisați a-și trimite recursurile adresate comitetului parochial din Dumbrava și filia Rostoci, ajustate cu documentele prescise pentru parochii de a III. clasă subscribului protopresbiter în Hălmagiu (N.-Halmagy) până la terminul susindicat, ear până la alegere pe lângă observarea §-lui 18 din Regulamentul congresual pentru parochii, a se prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare în s-ta biserică din Dumbrava spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și în oratorie.

Comitetul parochial.

În conștelegere cu mine: **IOAN GROZA**, m. p. protopresbiterul Hălmagiului.

—□—

În conformitate cu înaltul decis consistorial N.rii 4061 și 7169 ex. 1901, pentru îndeplinirea parochiei vacante de cl. I. din comuna **Alioș**, ppresbiteratul Lipovei, se scrie concurs cu termin de **30 de zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala.”

Emolumentele împreunate cu această parochie sunt:

1) Una sesiune parochială constatătoare din 30 jug. pământ; 2) Un intravilan parochial; 3) Stola și birul usat dela parochieni, precum și întregirea dela stat, după calificare alegândului paroch. Jumătate din aceste emolumente, conform § ului 8 din Regulament îi compete văduvei și orfanilor răposatului preot Virgil Pap, un an de zile dela moartea acestuia, adeca, dela 15/28 Iunie 1901, până la 15/28 Iunie 1902.

Alegândul paroch va fi îndatorat a suplini și pe veteranul paroch Toma Micșa din Alioș în funcțiunile obveninde în parochia acestuia, în și afară de biserică, pe lângă remuneratiunea de jumătate a venitului ștolar obvenind dela funcțiunile în cari îl va suplini.

Recurenții sunt avisați, ca recursurile lor, instruite cu documentele de calificare pentru parochii de cl. I., și adresate comitetului parochial din Alioș, până la terminul sus indicat, să le subștearnă subscribului ppresbiter în Lipova (B.-Lippa), precum și pe lângă observarea dispozițiilor §-ului 18 din Regulament pentru parochii, a se prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare în S-ta biserică din Alioș, pentru a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Comitetul parochial.

În conștelegere cu mine: **VOICU HAMSEA**, protopresbiter.

—□—